

A „sportbéke” vége ^[1]

FTC–MTK–Újpest perek a negyvenes évek elején

A két világháború között az MLSZ volt a jogtulajdonosa a nemzetközi labdarugó mérkőzéseknek. Mivel azonban saját pályája nem volt, a szövetség egyedi mérlegelés után, mindig valamelyik klubot kérte fel a mérkőzés megrendezésére. A három csapat 1934-ben megállapodást kötött egymással, hogy ezen nemzetközi mérkőzéseket követően, attól függetlenül, hogy azokat hol rendezik, egymást között 2/5–2/5–1/5 arányban (FTC–MTK–Újpest) osztják el a mérkőzés jegybevételét. A megállapodás egészen 1940-ig minden probléma nélkül érvényben volt...

Bevezetés

A Ferencvárosi Torna Club, a Magyar Testgyakorlók Köre, és az Újpesti Torna Egyesület az 1926-ban létrejött profi labdarugó bajnokság három jelentős szereplője volt. A három csapat leginkább egymásnak jelentett vetélytársat a magyar bajnokságban. Többnyire ők adták a magyar válogatott játékosait, ráadásul csak ők rendelkeztek olyan létesítményekkel, amelyek nemzetközi sportrendezvények rendezésére is alkalmasak voltak. Már csak ezért is megkerülhetetlennek számítottak a magyar labdarugó életben.

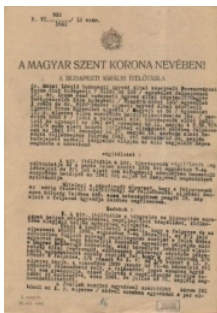
Az alábbi forrás, amely egy 1940-ben kezdett pereskedési sorozatnak a végső állomása, a fent említett három csapat viszonyát, a harmincas években közöttük kialakult modus vivendi mutatja be. A pereskedés legfőbb oka alapvetően a felek eltérő gazdasági érdekeiben keresendő, de a II. (1939. május 5.) és a III. zsidótörvény (1941 augusztus 8.), illetve a Magyar Labdarugó Szövetség életébe történt politikai beavatkozás miatt, politikai színezetet is kapott. Közlése ezért nemcsak sporttörténeti érdeklődéssel számolhat.

A per rövid összefoglalása

A két világháború között az MLSZ volt a jogtulajdonosa a nemzetközi labdarugó mérkőzéseknek. Mivel azonban saját pályája nem volt, a szövetség egyedi mérlegelés után, mindig valamelyik klubot kérte fel a mérkőzés megrendezésére. A három csapat 1934-ben megállapodást kötött egymással, hogy ezen nemzetközi mérkőzéseket követően, attól függetlenül, hogy azokat hol rendezik, egymást között 2/5–2/5–1/5 arányban (FTC–MTK–Újpest) osztják el a mérkőzés jegybevételét. A megállapodás egészen 1940-ig minden probléma nélkül érvényben volt. Ekkor azonban az FTC arra hivatkozva, hogy az Újpest pályáján az elmúlt időszakban nem rendeztek mérkőzéseket, és hogy az Úllői úton rendezett mérkőzések nekik is jelentős kiadásokkal járnak, nem fizette ki egy megrendezett mérkőzés után az esedékes 1/5 részt. Az Újpest ekkor beperelte az FTC-t, amely pert másodfokon is megnyert.

Az FTC ekkor indította azt pert, amelynek dokumentumait az alábbiakban közöljük. Az egyesület ugyanis azt kifogásolta, hogy bár 1939 júliusa óta az összes nemzetközi mérkőzést az Úllői úton játszották, de a bevételekből továbbra is az eredeti megállapodás szerint részesedtek a csapatok. Az FTC a per folyamán végig arra törekedett, hogy a bíróság az eredeti megállapodásnak olyan mögöttes tartalmát ismerje el, mely szerint a bevételekből való részesedés annak függvénye, hogy melyik egyesületnek milyen költségei adódtak a mérkőzés megrendezése kapcsán.

A törvényszék azonban ezt nem fogadta el, és az eredeti megállapodásnak azt az értelmet tulajdonította, hogy a megállapodás lényege a három félnek az a szándéka volt, hogy a bevételekből a labdarugásban betöltött súlyuknak megfelelően részesedjenek, függetlenül attól, hogy kinek milyen többlet költséget jelent a mérkőzések megrendezése. Az ítélet pontosan így rendelkezik erről: "mert a szerződés megkötésének a célja és indító oka a felperesi tényelőadás szerint is a pályabérből származó jövedelemszerzés tekintetében a három szerződő sportegyesület egymásközi versengésének a kiküszöbölése és a sportbéke biztosítása volt - arra való tekintet nélkül, hogy az MLSZ, vagy bármelyik labdarugó szövetség tényleg a három szerződő fél közül melyiknek a versenypályáján rendezi ezen szerződésnek a hatálytartama alatt, az ő rendezésében lebonyolításra kerülő "mindennemű" labdarugó mérkőzéseket a tényleg felmerülő egyes esetekben."

[Képgaléria megtekintése](#) ^[2]

Az ítéletábra azonban arra hivatkozva, hogy az MTK kiesésével "a szerződés tekintetében oly lényeges feltevés hiúsult meg, amely nélkül a felek a kereseti szerződést nem kötötték volna meg", az FTC-nek adott igazat.

Az ítéletábra ezen tartalmú ítéletének magyarázata lehet a pereskedés ideje alatt radikalizálódó antiszemita hangulat is. (A két ítélet között fogadták el a III. zsidótörvényt). Bár az ítéletábra semmilyen utalást nem tett erre vonatkozóan, feltűnő, hogy figyelmen kívül hagyta a törvényszéken kimondott ítélet azon nyilvánvaló megállapítását, hogy az egyesületek közötti megállapodás lényege a versengés egymás közötti megszüntetése, a bevételeknek az egyesületek súlyának megfelelő eloszlása volt.

Különösen érdekes az ügyben dr. Gidófalvy Pál szerepe, akit a belügyminiszter 1939. június 20-tól 1941. április elsejéig kinevezett miniszteri biztosnak. Gidófalvy, a mellé kinevezett Négyes Bizottsággal közösen irányította a labdarugó szövetség életét. Miniszteri biztosként végzett tevékenységét később a Budapesti Népbíróság vizsgálta, és népellenes bűnökben el is marasztalta. A népbírói perben nem esett szó Gidófalvynak a három egyesület egymás közti perében játszott szerepéről.

A forrásközlésre vonatkozó megjegyzések

A forrás jelenleg Budapest Főváros Levéltárában, az Ítéletábra peres iratai között található. A fennmaradt iratok közül csak az ítéleteket közlöm, mivel a per folyamán felhasznált irattellékeket, amelyekre az ítéletben többször is hivatkoznak, a per befejezése után a Törvényszékre küldték vissza, ahol azokat kislejtették. Ezt a hiányt csak részben pótolja, hogy ezek tartalma, egyes esetekben teljesen, máskor csak részben az ítéletből is kideríthető. (A per szövegében idézjel közé tett szövegrészek a csatolt dokumentumokból származnak.) A perben említett korábbi bírósági tárgyalási anyagok - az 1940-ben a Budapesti Központi királyi Járásbíróság P. II. 17061/1940. számú és a Törvényszék 2623/1941. számú pere - szintén nem maradtak az utókorra.

Bár az ítéletábrái ítéletben nem található jogerős záradék, szinte bizonyos, hogy azt végre kellett hajtani. Abban az esetben ugyanis, ha a Kúria elé került az ügy, akkor rendszerint kúriai ítélet is található a per iratai között. Ez valamint az, hogy a főlajstromkönyvben nincs utalás arra, hogy az ügyet a Kúriához felterjesztették volna, azt mutatja, hogy a felek lemondtak a további bírósági tárgyalásokról.

A közölt ítéleteknél szöveg értelmének megfelelő átírást, központozást alakítottam ki, a mai magyar helyesírási szabályoknak megfelelően.

Források

A Budapesti királyi Törvényszék ítélete az FTC-nek, az MTK és az Újpest elleni perében

1941. november 24

A Budapesti királyi Törvényszék ítélete az FTC-nek, az MTK és az Újpest elleni perében.

A Budapesti királyi Törvényszék

4.P. 36303/1942/9. sz.

A MAGYAR SZENT KORONA NEVÉBEN!

A Budapesti királyi Törvényszék dr. Máday László budapesti ügyvéd által képviselt Ferencvárosi Torna Club budapesti (Üllői út 129. sz.) egyesület felperesnek,

I. ifj. dr. Kozma Jenő budapesti ügyvéd által képviselt Magyar Testgyakorlók Köre budapesti (Hungária körút 110. sz.)

és II. dr. Bíró Sándor újpesti (István út 4. sz.) ügyvéd által képviselt Újpesti Torna Egyesület újpesti (Megyeri út 56.) egyesület alperesek ellen megállapodás hatálytalanítása és 5000 P. perérték és járadékai iránt az 1941. évi június hó 13. napján 4. P. 36303/1941. szám alatt beadott keresetlevéllel megindított perében, - amelyben a felperes az 1941. évi november hó 14. napján 8. sorszám alatt az I. rendű alperessel közösen beadott kérvényben az I. rendű alperessel szemben ennek beleegyezésével a pertől elállott - az 1941. évi november hó 11. napján befejezett szóbeli tárgyalás alapján a II. rendű alperessel szemben az alul megjelölt napon meghozta a következő végítéletet.

A királyi törvényszék a felperest a II. rendű alperessel szemben keresetével elutasítja, s őt végrehajtás terhével arra kötelezi, hogy a II. rendű alperesnek - ezen utóbbi alperes képviselője dr. Bíró Sándor újpesti ügyvéd kezéhez - 15 nap alatt 300 P. azaz Háromszáz pengő perköltséget fizessen.

Indokok:

A felperes, a perfelvételi tárgyaláson az akkor még alperesi pertársaságként együtt perelve volt mindkét alperessel szemben lényegileg a keresetlevélben közölttel egyezően fenntartott eredeti kereseti kérelmében azt kérte, mondja ki a bíróság, hogy a keresetlevélhez F/1 alatt - egyszerű másolatban - becsatolt, a peres felek közt - vagyis az eredeti keresetben szerepelt peres felek közt, t. i. a felperes és a két alperes közt - létrejött, az 1934. évi augusztus hó 7. napján kelt "Megállapodás" az 1940. évi szeptember hó 14. napján hatályát veszítette kötelezte a bíróság az alpereseket, hogy egyetemleg fizessék meg neki, a felperesnek, a perköltséget.

Ezt az eredeti kereseti kérelmét a felperes - a keresetlevélben közölt és a perfelvételi tárgyaláson fenntartott - keresete szerint a következő kereseti tényelődásra alapította:

1934. augusztus 7-én a felperes és a két alperes mint a három legnagyobb magyar labdarúgó sportegyesület a keresetlevélhez F/1 alatt csatolt okiratban foglalt megállapodást kötötték egymással.

Ezen F/1 jelű okiratszövege a következő:

"Alulírott egyesületek illetve pályatulajdonosok, a következő megállapodást kötötték:

1. A Ferencvárosi Torna Club, a Magyar Testgyakorlók Köre és az Újpesti Torna Egyesület, mint pálya-tulajdonosok a mai napon abban állapodtak meg, hogy a f. évi augusztus 1-jétől bármelyik egyesület pályáján akár az MLSZ, akár bármelyik labdarúgó alszövetség által rendezendő mindennemű labdarúgó mérkőzés pályabérét egymás között a második pontban megállapított kulcs szerint osztják fel.

2. A mindenkoron megállapított pályabérnek 2/5 részét az F. T. C., 2/5 - részét az M. T. K., és 1/5 részét az U. T. E. kapja.

3. A megállapodó felek ezen megállapodás időtartamát öt évben szabják meg. Ezen megegyezés tehát 1934. augusztus hó 1-jétől 1939 július hó 31-ig tart.

4. Jelen megállapodás a lejárat előtt fél évvel, 1939. január hó 31-én bármelyik fél részéről felmondható, amely esetben 1939. július hó 31-én megszűnik. Ha a felmondási joggal egyik fél sem élne úgy, a megállapodás további öt évszámra terjed."

Ezt az okiratot, amint az belőleg megállapítható, mindhárom egyesület képviselője saját kezűleg írták alá.

Minthogy ezt a megállapodást, a kereseti tényelődás szerint 1939. január 31-én egyik szerződő fél sem mondta fel, így ez a megállapodás a kereset szerint "formailag" az 1944. évi július hó 31. napjáig van "érvényben".

A kereseti tényelődás szerint ennek a három egyesületnek volt olyan labdarúgó pályája, amely nemzetközi válogatott mérkőzések céljaira reprezentációs szempontból és az ilyen mérkőzéseket látogató nagyszámú nézőközönség elhelyezése szempontjából, alkalmas volt.

Tekintettel arra, hogy a Magyar Labdarúgó Szövetségben mindhárom egyesületnek a képviselői helyet foglaltak, a kereseti tényelődás szerint "sportbéke megkívánta", hogy az a kérdés, melyik pályán rendeztessék esetenként válogatott mérkőzés - ami a szövetség által fizetendő pályabér miatt anyagi előnyt jelentett -, ne okozzon állandó vitát.

E szerződés tartama alatt a kereset szerint a szövetség valamennyi válogatott mérkőzést vagy a felperesnek az Üllői úti pályáján, vagy pedig az I. rendű alperesnek a Hungária úti pályáján rendezte, és pedig a kereseti tényelődás szerint arra való tekintettel, hogy a II. rendű alperesnek a pályája Újpesten, a Megyeri úton van és nagy tömegek számára nehezen megközelíthető.

Az 1939. évi július hóban - tehát az F/1. jelű szerződésben ezen szerződés felmondására megszabott határidő letelte után, - a kereseti tényelődás szerint a magyar királyi kormány felfüggesztette a "Magyar Labdarúgó Szövetség"-nek az önkormányzatát és dr. Gidófalvy Pál személyében miniszteri biztost rendelt ki a szövetség élére.

Ettől kezdve a kereseti tényelődás szerint a szerződő egyesületeknek nem volt beleszólásuk abba, hogy a válogatott mérkőzések hol rendeztessenek, minthogy a pálya kijelölésének a joga egyedül a miniszteri biztost illette meg.

Hivatalba lépéstől kezdve a miniszteri biztos a kereseti tényelődás szerint állandóan a felperesnek a pályáján játszatta le a Magyar Labdarúgó Szövetség által rendezett mérkőzéseket, noha a fenti szerződésről tudomása volt.

Ettől kezdve a kereseti tényelődás szerint egyedül a felperes viselte a mérkőzéseknek a hátrányait, így a pálya berendezéseknek a rongálását, a gyep pályának a rongálását, stb., és mégis meg kellett osztania a bruttó pályabért a szerződés szerinti kulcsnak megfelelően.

Miután ő, ismételtén kérte a miniszteri biztost, hogy a válogatott mérkőzések színhelyeül a másik két egyesületnek, de különösen az I. rendű alperesnek a pályáját is jelölje ki, a miniszteri biztos a kereseti tényelődás szerint, 1940. évi május hó 25-én a keresetlevélhez F/2. alatt - egyszerű másolatban - becsatolt levelet intézte a felpereshez, amely szerint a miniszteri biztos megvizsgáltatta az összes szóba jöhető sporttelepeket és megállapította, hogy egyedül a felperesnek a pályája alkalmas válogatott mérkőzések céljára, - ezen levél szerint az I. rendű alperesnek a pályája, állapota miatt, egyáltalán szóba sem jöhet, a II. rendű alperesnek a pályája pedig nehezen megközelíthető.

Ezek után a felperes a kereseti tényelődás szerint megkísérelte, hogy békésen egyezzen meg az alperesekkel, de ez a kísérlete a kereseti tényelődás szerint sikertelen volt.

Ezért a felperes a kereseti tényelődás szerint 1940. évi szeptember hó 14-én kelt levélben az alperesekkel közölte, hogy a körülményeknek a kifejtett értelemben való megváltozása miatt, ő többé nem tarthatja magára nézve kötelezőnek a szerződést, mert hiszen - a felperesi álláspont szerint -, azok a feltételek, amelyek mellett a szerződést megkötötte, már nem állnak fenn.

Az I. rendű alperesnek a pályabérleti szerződése aztán a kereseti tényelőadás szerint 1941. május 1-jén lejárt, azt a bérbeadó Budapest Székesfőváros nem hosszabbította meg, s az I. rendű alperest a Hungária úti sportpályáról kilakoltatta.

Így a kereset szerint 1941. május 1-jétől kezdve az I. rendű alperesnek pályája sincs, amelyen a Magyar Labdarúgó szövetség az F/1. jelű szerződés szerint mérkőzést rendezhetne.

A kereseti álláspont szerint, minthogy az F/1. jelű szerződésnek az előfeltételei megszűntek, a felperes sem kötelezhető többé arra, hogy ezt a szerződést az alperesekkel szemben teljesítse.

Minthogy pedig az alperesek az igényeiket ennek ellenére fenntartották, sőt a II. rendű alperes teljesítés iránt pert is indított a felperes ellen, így a kereseti álláspont szerint szükséges annak a megállapítása, hogy az F/1. jelű szerződés hatálytalaná vált.

Ezért a felperes a kereseti előadás szerint a Pp. 130. -a alapján keresetet indít annak ítéletileg való kimondása iránt, hogy a peres felek közt 1934. augusztus hó 7-én létrejött, fenti F/1. jelű megállapodás 1940. szeptember 14-én hatályát veszítette. S kereseti kérelmében a felperes egyúttal az alpereseket a perköltség egyetemleges megfizetésére is kérte kötelezni.

A perfelvételi tárgyaláson ugyan a felperes kijelentette, hogy a - perfelvételi tárgyalásról felvett 2. sorszám tárgyalási jegyzőkönyvhez - 2. /f. alatt becsatolt különirat szerinti "módosítás"-sal tartja fenn a keresetlevélben közölt keresetét; ez a különirat azonban a keresetlevélben foglalt kereseti kérelmet lényegileg nem módosította, mert úgy a keresetlevélben közölt kereseti kérelmében is, mint a 2. /f. jel szerint különirat szerint is, a felperes a keresetlevélhez csatolt - 1934. augusztus 7-én kelt - F/1. jelű "Megállapodás"-t az 1940. évi szeptember hó 14. napjától kezdve kérte hatályát veszítettnek kimondani, s mind a keresetlevélben foglalt kereseti kérelmében, mind a 2. /f. jelű különirat szerint is a felperes az alpereseket a perköltség egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperesek a perfelvételi tárgyaláson a kereseti kérelemmel szemben előterjesztett érdemleges ellenkérelmükben mindketten a fenti kereseti kérelem elutasítását és a felperesnek a perköltségben való marasztalását kérték, - az I. rendű alperes azonban emellett azt is kijelentette, hogy ha a felperes a kereset beadásától kezdődő hatályal kérné a fenti F/1. jelű szerződésnek a hatálytalanítását, úgy ő, az I. rendű alperes, a szerződés hatálytalaná választ elismerné anélkül azonban, hogy perköltségben marasztalható volna, mert a szerződés megszűnésének az elismerésére a felperes őt fel nem szólította.

A tárgyalás menete és tartalma tekintetében, valamint a felvett bizonyítás tartalma tekintetében is, a királyi törvényszék a T. 22. értelmében az iratokra utal.

Ehelyütt a királyi törvényszék még csak annak a kiemelésére szorítkozik, hogy a pernek az 1941. november 11-én a 7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv szerint megtartott folytatólagos érdemi szóbeli tárgyalásán a felperes az ugyanezen a tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent I. rendű alperessel szemben, az eljárás szünetelését kérte elrendelni s előadta, hogy az I. rendű alperessel közös kérvényt "adott" be, amelyben az I. rendű alperes kijelenti, hogy az ő - vagyis a felperesnek a - kereseti igényét elismeri, ő, a felperes, pedig bejelenti, hogy az I. rendű alperessel szemben a pertől eláll, és illetve az I. rendű alperes kijelenti, hogy az elállásba beleegyezik és ő, tőle, a felperestől, költségmegterítést nem igényel, - s illetve kiemeli a királyi törvényszék, hogy ezen felperesi kérelemre a királyi törvényszék ugyanakkor az I. rendű alperessel szemben az eljárás szünetelését rendelte el -, továbbá megállapítja a királyi törvényszék, hogy ugyanezen érdemi szóbeli tárgyaláson a felperes - a II. rendű alperesnek a perköltségben való marasztalása iránti korábbi kereseti kérelmét fenntartva -, a II. rendű alperessel szemben a fenti kereseti kérelmét a per főtárgya tekintetében akként módosította, hogy a keresetlevélhez csatolt F/1. jelű szerződésnek a hatályát az 1941. évi május hó 1. napjától kéri a II. rendű alperessel szemben megszüntetnek kimondani.

Végül megállapítja a királyi törvényszék, hogy a tárgyalás bezárása után, 1941. november 14-én, a felperes és az I. rendű alperes 8. sorszám alatt közös kérvényt adtak be, amelyben az I. rendű alperes bejelentette, miszerint "elismeri" azt, hogy 1941. május 1. óta sportpályája nincs, mert a bérbeadó Budapest Székesfőváros az ő pályabérleti szerződését 1941. május 1-jétől kezdve meg hosszabbította meg s ezért ő a pályát a bérbeadó Budapest Székesfővárosnak visszabocsátotta, - s hogy ő ennek folytán elismeri azt, hogy a keresetlevélhez F/1. alatt becsatolt -, a jelen perbeli három peres fél közt 1934. augusztus 7-én létrejött megállapodás 1941. május 1-jén hatályát veszítette, s hogy ő 1941. május 1-jétől kezdve ebből a szerződésből "a szerződő felekkel szemben" semmiféle jogot nem érvényesíthet; - a felperes pedig, ugyanezen a kérvényben, az I. rendű alperes ezen bejelentése folytán, bejelentette, hogy az I. rendű alperessel szemben a "kereset"-től eláll és az I. rendű alperestől költségmegterítést nem igényel, s kéri a pert az I. rendű alperessel szemben a perköltségek kölcsönös megszüntetése mellett megszüntetni, - az I. rendű alperes viszont azt jelentette ki, hogy a felperesnek a pertől való elállásába beleegyezik ("a keresettől való elálláshoz hozzájárul"), s a maga részéről is kéri a pernek a perköltségek kölcsönös megszüntetése mellett leendő megszüntetését. - S legvégül megállapítja a királyi törvényszék, hogy ezen 8. sorszámú kérvény folytán a királyi törvényszék a felperesnek az I. rendű alperessel szemben a pertől, ezen az alperes beleegyezésével történt elállását 1941. november 20-án 8. sorszám alatt hozott végzéssel a Pp. 187. . I. bekezdés értelmében megállapította ugyanezzel a végzéssel a perköltségeket egyfelől a felperes és másfelől az I. rendű alperes közt kölcsönösen megszüntette.

Minthogy a felperes ezek szerint az I. rendű alperessel szemben, ezen alperesnek a beleegyezésével, a pertől elállott, a II. rendű alperessel szemben pedig keresetét a per főtárgya tekintetében a fentebb ismertetett értelemben módosította, így a jelen végítélettel, ezt a módosított kereseti kérelmet kellett a királyi törvényszéknek, és pedig egyedül a II. rendű alperessel szemben, érdemben elbírálni.

II. [pont]

A fenti értelemben módosított kereseti igénynek a II. rendű alperessel szemben való érdemi elbírálásánál a királyi törvényszék az alábbiakban megállapított tényállást fogadta el valónak.

Nem vitás a felperes és a II. rendű alperes közt, hogy a felperes és a felperes által a keresetlevélben közölt eredeti keresettel perbevont két alperes 1934. augusztus 7-én a keresetlevélhez F/1. alatt egyszerű másolatban becsatolt, a jelen végítéleti indoklás I. részében idézett szöveget tartalmazó okiratba foglalt szerződést kötötték egymással.

Az sem vitás, hogy ezt a szerződést - az F/1. jelű okirat 4. pontjában foglalt idevonatkozó megállapodás értelmében - 1939. január 31-én a három szerződő fél közül egyik sem mondotta fel, s hogy ehhez képest ez a szerződés hatálytartama - a most felhívott 4. szerződési pont utolsó mondatában foglalt megállapodásnál fogva - az 1944. évi július hó 31. napjáig bezárólag "terjed".

Nem vitás továbbá, hogy az F/1. jelű szerződésben említett Magyar Labdarúgó Szövetség ("MLSZ-nek") az önkormányzatát a magyar királyi kormány az 1939. évi június hóban felfüggesztette, volt ugyan, úgy, hogy ugyanakkor az MLSZ élére dr. Gidófalvy Pál személyében kormánybiztost rendelt ki, aki ezen megbízatásának a tartama alatt teljhatalommal intézte az MLSZ korábbi önkormányzati ügyeit, s így egyedül döntött abban a kérdésben is, melyik sportpályán rendeztesse az MLSZ a nemzetközi és válogatott labdarúgó mérkőzéseket,

de emellett az sem volt vitás, hogy az MLSZ az alapszabály szerinti önkormányzatát az 1941. évi szeptember hó 1. napjától kezdve újból visszanyerte, s hogy azóta a nevezett kormánybiztosnak a működése ott megszűnt.

Nem vitás, hogy az F/1. jelű szerződés megkötése óta úgy a felperes, a budapesti Üllői úti sportpályáját, mint a II. rendű alperes, az újpesti Megyeri úti sportpályáját, egyaránt gyepesítették, s hogy mindkét peres félének már az F/1. jelű szerződés megkötésekor is ugyanezen a helyen volt a saját sportpályája.

Az sem vitás továbbá, hogy attól eltekintve, miszerint a felperesnek a - budapesti Üllői úti - sporttelepe a nézőközönség sokkal nagyobb tömegének a befogadására alkalmas és az odavezető székesfővárosi közúti közlekedés révén ezen nagyobb tömegek részére is sokkal jobban megközelíthető, mint a II. rendű alperesnek a székesfővárostól aránylag távol fekvő s sokkal kevesebb néző befogadására alkalmas, s sokkal rosszabb közúti közlekedési lehetőséggel rendelkező - újpesti Megyeri úti - sporttelepe, mindettől eltekintve, egyébként - mindkét peres sportegyesületnek a szóban forgó sporttelepe egyaránt alkalmas labdarúgó mérkőzések lebonyolítására, s hogy ezen két sportegyesületi sporttelepnek az említett befogadó képessége és közlekedési viszonyai az F/1. jelű szerződés megkötése óta lényegesen nem változtak, vagyis mindkét sporttelep a befogadóképeség és a megközelíthetőség szempontjából még jelenleg is lényegileg olyan, mint amilyen az F/1. jelű szerződés megkötésekor volt.

A keresetlevélhez F/2. alatt becsatolt - a fentebb említett kormánybiztos által a felperes egyesületnek az elnökségéhez intézett, 1940. május 25-én kelt - levélből megállapítható ugyan, miszerint ez a kormánybiztos 1940. május 25-én azt közölte ebben a levélben a felperesnek az elnökségével, hogy "kizárólag" a felperesnek a "sporttelepe egyedül alkalmas válogatott mérkőzések rendezésére", s hogy a II. rendű alperesnek a "pályája teljesen kívül esik a forgalomból, tehát nehezen megközelíthető" s illetve, hogy az utóbbi pálya szempontjából "a közlekedés is rendkívül lassú";

de ugyanezen kormánybiztosnak a Budapesti Központi királyi Járásbíróság P. II. 17061/1940. számú - a jelen per iratai közt 4. sorszám alatt kezelt - iratainál, nevezetesen a P. II. 17061/1940./4. számú tárgyalási jegyzőkönyvhez F/3. alatt eredeti példányában becsatoltan elfekvő, 1940. október 29-én kelt, a II. rendű alperes egyesületnek az elnökségéhez intézett leveléből már az tűnik ki, hogy ebben az utóbbi levélben ugyanez a kormánybiztos a II. rendű alperesnek kilitásba helyezte, miszerint "a legközelebbi" nemzetközi vagy válogatott labdarúgó mérkőzésnek az MLSZ által történő - "megrendezésénél" mindenesetre figyelembe veszi a II. rendű alperesnek a pályáját is.

Ebből pedig a királyi törvényszék megítélése szerint nyilvánvaló, hogy a kormánybiztosnak az - egyébként még az 1940. évben az - F/2. alatti közölt véleménye sem volt a II. rendű alperes szóban forgó sportpályájának nemzetközi vagy válogatott labdarúgó mérkőzésnek lebonyolítására való használhatósága tekintetében végleges és feltétlen állásfoglalás.

Nem vitás, hogy az F/1. alatti egymással szerződött három szerződő fél közül az I. rendű alperes az F/1. jelű szerződésnek a joghatályát 1941. május 1-jétől kezdve a felperessel szemben megszűntnek ismerte el - ennek következtében, hogy a Budapest Székesfővárostól bérelt - budapesti Hungária úti sportpályáját 1941. május 1-jétől kezdve elvesztette, miután pályabérleti szerződése 1941. május 1-jén lejárt s a bérbeadó Budapest Székesfőváros ezt a bérleti szerződést nem hosszabbította meg.

A felperes a fenti értelemben módosított kereseti kérelmét a II. rendű alperessel szemben arra alapítja, hogy mivel az F/1. jelű megállapodás a három szerződő fél között 1934. augusztus 7-én annak a feltételezésével jött létre, hogy mind a három sportegyesületnek nemzetközi válogatott labdarúgó mérkőzése megtartására alkalmas sportpályája van, s így a felperesi álláspont szerint nyilvánvaló, hogy ha az egyik szerződő fél a sportpályáját elveszti, illetve azzal többé nem rendelkezhetik, úgy a másik két szerződő fél között is a felperesnek az álláspontja szerint "érdekműködés esete" forog fenn, és pedig a felperes szerint különösen azért, mert az F/1. jelű szerződésnek a tartama alatt, és azt megelőzően is, úgyszólván csak a felperes és az I. rendű alperes pályáin rendezték meg a nemzetközi labdarúgó mérkőzéseket s így ezen mérkőzések rendezésével járó terhek egyedül ezt a két további sportegyesületet terheltek, míg a II. rendű alperes a felperesnek a kereseti tényelődása szerint, "a kapott juttatásokért semmi ellenszolgáltatást nem nyújtott: - ezért most a felperes szerint, miután az eddigi tapasztalatok alapján a válogatott labdarúgó mérkőzés megrendezésére az I. rendű alperes pályájának a kiesése folytán "úgyszólván egyedül és kizárólagosan" csak a felperesnek a sporttelepe jöhet szóba s ezen mérkőzéseknek a terheit így a felperes szerint "egyedül és kizárólag ő, a felperes, viseli, - " minden erkölcsi és jogi alap megszűnt arra", hogy a II. rendű alperes a nemzetközi mérkőzéseknek a jövedelméből bármiféle részt is követelhesse.

A kereseti tényelődás bizonyítására a felperes a Budapesti Központi királyi Járásbíróságnál a fentebb már említett P. II. 17061/1940. szám alatt a felperes és a II. rendű alperes között folyamatban volt perben ő általa különösen az ottani fellebbezésben előadottakra hivatkozott, és az ott előterjesztett előadását a jelen perben is megismételtnek kérte tekinteni, s ezen tényállás bizonyítása végett az ugyanott megnevezett tanuknak a kihallgatását kérte.

A Budapesti Központi királyi Járásbíróságnak a P. II. 17061/1940. számú iratokból megállapítható, hogy ezen utóbbi perben a jelen perbeli II. rendű alperes, mint ottani felperes 1940. december 14-én beadott keresetlevéllel keresetet indított a jelen perbeli felperes ellen, mint ottani alperes ellen, azon az alapon, hogy a jelen perbeli felperes a jelen perbeli I. rendű alperes által 1940. április 29-én megtartott magyar-jugoszláv labdarúgó mérkőzés után 8.626 pengő 34 fillér, s az 1940. október 6-án megtartott német - magyar labdarúgó mérkőzés után 5.852 pengő 50 fillérnyi a Magyar Labdarúgó Szövetségtől kapott pályabérek az F/1. jelű szerződés szerinti 1/5. részt a jelen perbeli II. rendű alperesnek nem fizette ki és annak kifizetését felszólítás ellenére is megtagadta. ezen az alapon a jelen perbeli II. rendű alperes a jelen perbeli felperest pályabér részesedés címen 1.695 pengő 60 fillér tőkében, továbbá ennek a tőkének 1940. október 6-tól járó évi 5% kamatában és a per költségekben kérte, ottani kereseti kérelme szerint, elmarasztalni.

A Budapesti Központi királyi Járásbíróság, miután a jelen perbeli II. rendű alperes ezt a keresetét az összecszerűen nem vitás 1.611 pengő 77 fillér tőkére, és ezen tőkének a járulékaire leszállította, - 1941. március 11-én P. II. 17061/1940./4. szám alatt hozott végítélettel a jelen perbeli felperest, mint ottani alperest, arra kötelezte, hogy 1.611 pengő 77 fillér tőkét, s ezen tőke után 1940. október 6-tól járó évi 5% kamatot fizessen a jelen perbeli II. rendű alperesnek, mint ottani felperesnek, s egyben a jelen perbeli felperest a jelen perbeli II. rendű alperes javára 165 pengő per költségekben is elmarasztalta.

Ezen elsőfokú végítélet indokolásában foglalt megállapítás szerint a jelen perbeli felperes, mint ottani alperes ebben az utóbbi perben azzal védekezett, a kereseti kérelem ellen, hogy az ottani kereseti követelésnek a jogalapját képező - a jelen perbeli kereset levélhez F/1. alatt becsatoltal azonos - megállapodást megszűntnek kell tekinteni, mivel a Magyar Labdarúgó szövetség élére kirendelt miniszteri biztos egyedül a jelen perbeli felperesnek a pályáját találta olyannak, amelyen a nemzetközi labdarúgó mérkőzés előfeltételeiként megszabott berendezések megtalálhatók, s mert a jelen perbeli felperesnek az ottani álláspontja szerint, minthogy a többi pályát, és így a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályáján is, nemzetközi labdarúgó mérkőzések nem tarthatók, az említett megállapodás értelmét veszítette.

A végítéletben foglalt megállapítás szerint a jelen perbeli felperes, mint ottani alperes, ezen védekezésének az alátámasztására becsatolta a miniszteri biztosnak - s a jelen perbeli keresetlevélhez F/2. alatt becsatoltal azonos - levelét, amelynek a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályára vonatkozó megállapítása a végítéletben foglalt megállapítás szerint így hangzik: "Az Újpest FC pályája teljesen kívül esik a forgalomból, tehát nehezen megközelíthető. A közlekedés is rendkívül lassú."

Ezzel szemben a jelen perbeli II. rendű alperes, mint ottani felperes, az ottani 4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvhez F/1., F/2. és F/3. alatt csatolta be az írásbeli bizonyítékait, a végítéletben foglalt megállapítás szerint.

Megállapítja ez az elsőfokú ítélet, hogy az F/3. jelű levél tartalmazza az MLSZ miniszteri biztosnak a jelen perbeli II. rendű alpereshez intézett, 1940. október 29-én kelt sorait, amelyek szerint: "? a szövetség esetéről-esetre állapítja meg a mérkőzések helyét. Mindenesetre a legközelebbi ilyen mérkőzés megrendezésénél figyelembe vesszük az Önök pályáját is".

Az F/1. jelű levél, a végítéletben foglalt megállapítás szerint, a miniszteri biztosnak a II. rendű alpereshez intézett, 1941. február 27-én kelt levele, amelyben a miniszteri biztos a végítéletben foglalt megállapítás szerint örömmel teszi magáévá azt az elgondolást, hogy az 1941. március 23-án lejátszandó Magyarország-Jugoszlávia válogatott mérkőzés az újpesti stadionban - vagyis a jelen perbeli II. rendű alperesnek az újpesti Megyeri úti sporttelepén - legyen megrendezve.

A fenti idézetek az említett másodfokú végítéletben foglalt megállapítás szerint megdöntik a jelen perbeli felperesnek, mint ottani alperesnek az említett védekezését, vagyis az a védekezést, hogy a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályája a válogatott labdarúgó mérkőzések megtartására teljesen alkalmatlan; s hogy a miniszteri biztosnak a rendelkezése folytán ott ilyen mérkőzés nem is tartható.

A budapesti központi királyi járásbíróságnak a végítéletben foglalt megállapítása szerint, minthogy a szóban forgó - vagyis a jelen perbeli keresetlevélhez csatolt F/1. jelű - megállapodás olyan kétoldali jogügylet volt, amelyben ki volt köelve, hogy ha azt 1939. január 31-én fél évre egyik fél sem mondja fel, úgy a megállapodásnak az időtartama további 5 évre terjed, - ennél fogva a végítéletben foglalt megállapítás szerint ezt a megállapodást ezen 5 éven belül egyoldalúan egyik fél sem mondhatja fel.

Amennyiben a jelen perbeli felperes - mint ottani alperes - gazdasági lehetetlenülést látott volna fennforogni, úgy a jelen perbeli felperesnek a végítéletben foglalt megállapítás szerint módjában állott volna a megállapodás hatálytalanítása iránt pert tenni folyamatba, - erre azonban a végítéletben foglalt megállapítás szerint "elegendő ok nem adódott".

A Budapesti Központi királyi Járásbíróságnak a végítéletben tett megállapítása szerint a jelen perbeli felperesnek nincs jogalapja az említett szerződésből folyó kötelezettségei teljesítésének a megtagadására, minthogy ugyanis az a körülmény, hogy egy tízéves szerződéses viszonyból folyólag az összeköttetés hatodik évében a jelen perbeli felperesre "átmenetileg" előre nem látott teher is hárul, - nem olyan körülmény az említett végítéletben foglalt megállapítás szerint, amely a szerződésből származó kötelezettség teljesítésének a megtagadására alapot szolgáltatna.

Ezért a királyi járásbíróság a jelen perbeli felperesnek, mint ottani alperesnek az említett védekezését, amely a jelen perbeli keresetlevélhez csatolt F/1. jelű szerződés hatályának megszűntét vitatta a fentebb ismertetett okból, - nem vette figyelembe és őt a jelen perbeli II. rendű alperes szerint, - mint ottani felperes - javára az ottani leszállított keresettel elmarasztalta.

Ezen elsőfokú végítélet ellen a jelen perbeli felperes - mint ottani alperes - 1941. március 26-án (P. II. 17061/1941/5. sz. alatt) beadott fellebbezéssel élt.

A fellebbezésben a jelen perbeli felperes azt is felhozta, hogy amikor a három szerződő fél a szóban forgó - t. i. a jelen perbeli F/1. alatt becsatolt okiratban foglalt - szerződést egymással megkötötte, a szerződő három nagy sportegyesület volt a hangadó a labdarúgás terén és az MLSZ-nek a vezetésében mindhárom egyesületnek megfelelő irányító szerepe volt, s mindhárom egyesületnek saját versenypályája volt, amely "többé-kevésbé" alkalmas volt arra, hogy az MLSZ az általa rendezett nemzetközi labdarúgó mérkőzéseket ott megrendezze.

Felhozta a jelen perbeli felperes a fellebbezésben azt is, hogy ezen F/1. jelű megállapodásnak az volt a célja, hogy a nemzetközi mérkőzések tekintetében egymás közt kizárják a versenyt és ezek közt az egyesületek közt ne merülhessen fel "torzsalkodás" amiatt hogy egyik, vagy másik egyesület több ízben jutván nemzetközi mérkőzésekhez, ezáltal az MLSZ részéről fizetett pályabérek címén több jövedelemhez jut, mint a másik; s a fellebbezés szerint "ez a megállapodás hivatva volt arra is," hogy "az ilyen anyagi kérdések aránylagos kiküszöbölésével", az MLSZ-ben "a békés együttműködést lehetővé tegye".

Előadta továbbá a jelen perbeli felperes a fellebbezésben, hogy ezen megállapodásnak a tartama alatt a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályáján "tulajdonképpen egy ízben sem rendeztek válogatott mérkőzést, hanem az MLSZ által rendezett labdarúgó mérkőzéseket" - a fellebbezés szerint - hol a jelen perbeli felperesnek, hol a jelen perbeli I. rendű alperesnek a pályáján rendezték meg.

A jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályája a fellebbezés szerint "éppen azért, mert a fővárostól messze fekszik és nagyobb tömegek számára a közlekedés lebonyolítása ott úgyszólván lehetetlenség, az MLSZ mérkőzéseinek a megrendezésénél már a szerződés megkötésekor is csak kisebb mértékben volt számba vehető, ezért is történt az", hogy a jelen perbeli II. rendű alperesnek a "jutaléka egy ötödésrészben állapított meg" a szerződésben.

Előadta a jelen perbeli felperes a fellebbezésben azt is, hogy "utóljára 13 évvel ezelőtt volt" a jelen perbeli II. rendű alperesnek a "pályáján nemzetközi mérkőzés, amikor is a közlekedési nehézségek miatt súlyosan megtámadták az MLSZ-t, "miért visz oda mérkőzést, amikor a húsz-harmincezer néző hazaszállítását lebonyolítani ott nem lehet és a tumultuos jelenetek tömege jászódott le."

S előadta a jelen perbeli felperes a fellebbezésben, ahogy "1941. március 23-án a Magyarország B. válogatott labdarúgó csapata és Jugoszlávia B. válogatott labdarúgó csapata közti labdarúgó mérkőzést a jelen perbeli II. rendű alperesnek a versenypályáján játszották ugyan, de ezt a B válogatott mérkőzést a jelen perbeli felperesnek, az említett fellebbezésben foglalt tényelődása szerint a jelen perbeli II. rendű alperes "fix összegért megvette az MLSZ-től" s ezt a mérkőzést a felperesi tényelődás szerint nem az MLSZ "rendezte" hanem a jelen perbeli II. rendű alperes.

Ezt az utóbbi tényelődását a jelen perbeli felperes a fenti fellebbezésben előadott nyilatkozata szerint A. L., L. Ö. és dr. T. I. tanúkkal bizonyítani is kívánta.

Továbbá annak a bizonyítására, hogy ezt az utóbb említett mérkőzést az MLSZ felajánlotta neki, a jelen perbeli I. rendű felperesnek és a Weisz Manfréd Futball Clubnak 6000, illetve 7000 pengőért, a jelen perbeli felperes a fellebbezésben tanúként kihallgatni kérte B. E-t, K. S-et, H. Z-t és Gy. M-et. Ezzel a ténykörülménnyel kapcsolatban a felperes azt is bizonyítani kívánta, hogy ő és a Weisz Manfréd Futball Club, nem voltak hajlandók ennek a mérkőzésnek az esetleges veszteségét vállalni s ezért nem fogadták ők el ezt az ajánlatot, de teljesen ingyen felajánlották a pályájukat az MLSZ-nek erre a mérkőzésre, s azután ezt a mérkőzést a jelen perbeli II. rendű alperes nyilván csak azért kapta meg, az MLSZ nevében akkor teljhatalommal intézkedő dr. Gidófalvy Pál kormánybiztostól, mert a jelen perbeli II. rendű alperes hajlandó volt vállalni az esetleges deficitet is, csak azért, hogy a bíróság előtt produkálhassa azt, hogy az ő pályája igenis alkalmas válogatott mérkőzés céljaira és "ezzel bebiztosítsa a szerződés még hátralevő 4 esztendejét magának".

Ezenkívül a jelen perbeli felperes arra a körülményre vonatkozóan, hogy dr. Gidófalvy Pál kormánybiztos egyedül volt jogosítva a Magyar Labdarúgó Szövetség részéről a válogatott mérkőzések színhelyét kijelölni, valamint arra nézve is, hogy dr. Gidófalvy Pál kormánybiztos a felperes megbízottainak ismételt kijelentette, miszerint egyedül és kizárólag a felperesnek a pályája alkalmas az MLSZ által rendezendő válogatott mérkőzések céljaira, továbbá arra a körülményre vonatkozólag is, hogy a jelen perbeli I. rendű alperesnek a pályája, teljesen elhanyagolt állapotú miatt, teljesen alkalmatlan ezekre a célokra, s végül arra nézve is, hogy dr. Gidófalvy Pál kormánybiztos ismételt kijelentette, hogy ha a felperes a zsidó vezetés alatt álló UTE és az MTK egyesületeknek a pályabérből a jelen perbeli F/1 jelű szerződés értelmében részesedést juttat, akkor ő, a kormánybiztos, megfelelően el fog járni a felperes ellen: - a jelen perbeli felperes G. P., H. Z., K. S. és M. Gy. tanúk kihallgatását kérte az említett fellebbezésben s ezen bizonyítás felvétel foganatosítása végett a fellebbezés szóbeli tárgyalását kérte megnyitni.

Kijelentette a jelen perbeli felperes az említett fellebbezésben, miszerint végeredményben az az álláspontja, hogy a jelen perbeli F/1 jelű szerződés 3 egyesület között jött létre, ezen három egyesület közül az egyik egyesületnek a pályája, t. i. a jelen perbeli I. rendű alperesé, elhanyagolt és tönkrement állapotánál fogva teljesen alkalmatlan válogatott mérkőzés céljára, holott a felperesnek a fellebbezésben tett tényelődása szerint éppen a jelen perbeli I. rendű alperes volt az, amelynek a pályáját a felperesi pálya mellett felváltva igénybe vették s így ez a felperesi pályát legalább némileg tehermentesítette, - s minthogy ez a pálya teljesen alkalmatlan "a három szerződő fél közül minden vitát kizárva az egyik feltétlenül kiesett", de kiesett a másik fél is, t. i. a jelen perbeli II. rendű alperes, mert ha a miniszteri biztos bármely oknál fogva kijelenti, hogy a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályáján nem hajlandó mérkőzést rendezni, akkor a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályája sem vehető többé számba: - s ilyen körülmények között a jelen perbeli felperesnek az említett fellebbezésben elfoglalt álláspontja szerint többé nem fognak fenn azok az előfeltételek, amelyek mellett a jelen perbeli F/1 jelű szerződést a szerződő felek megkötötték, - s így ez a szerződés már meg nem állhat.

Téves a jelen perbeli felperesnek az említett fellebbezésben elfoglalt álláspontja szerint az elsőfokú végítéleti megállapítás, hogy neki, a jelen perbeli felperesnek, a jelen perbeli F/1 jelű megállapodás hatálytalanítása iránt pert kellett volna folyamatba tennie; mert a jelen perbeli felperesnek fellebbezési álláspontja szerint "egészen természetes, hogy annak megállapítása végett, hogy a szerződés előfeltételei többé fenn nem állanak, külön pert indítani nem kell, ezt ebben a teljesítés iránti perben is meg kell állapítania a bíróságnak."

A jelen perbeli felperesnek az említett fellebbezésben tett nyilatkozata szerint ő egyáltalán nem tudja azt, hogy honnan veszi az elsőbíróság azt az elsőfokú végítéletben tett megállapítását miszerint a jelen perbeli, felperesre háruló teher csak átmeneti. Ezt a felperes szerint senki sem állította a perben, ellenkezőleg, a jelen perbeli II. rendű alperesnek a pályája, a jelen perbeli felperesnek a fellebbezésben tett nyilatkozata szerint semmivel sem jött közelebb a miniszteri biztos kijelentése óta "s annak a közlekedése semmivel sem javult meg".

Felhozta a jelen perbeli felperes a fellebbezésben, hogy dr. Gidófalvy Pál kormánybiztos neki, a jelen perbeli felperesnek "szemére hányta", hogy ő, a jelen perbeli felperes, együtt dolgozott "a másik két zsidó nagy csapattal", mert az ő érdekeik több ponton találtakoztak, viszont most, amikor tudatában volt annak, hogy közte, a jelen perbeli felperes között "és a zsidó vezetés alatt álló" jelen perbeli II. rendű alperes közt az említett per folyik, amely a fellebbezésben tett felperesi nyilatkozat szerint dr. Gidófalvy Pál kormánybiztosnak a kijelentésére és annak a jelen perbeli keresetlevélhez F/2 alatt csatolt levelére támaszkodik, - akkor a jelen perbeli felperesnek a fellebbezésben tett nyilatkozata szerint dr. Gidófalvy Pál kormánybiztos "pont az ítélet előtti héten fix összegért eladta a válogatott mérkőzést a zsidó vezetés alatt álló", jelen perbeli II. rendű alperesnek, "holott tudnia kellett arról, hogy az nem másért, hanem pusztán azért veszi meg ezt a mérkőzést, hogy a tárgyaláson meglobogtassa a miniszteri biztos örömtől áthatott levelét, hogy végre vihet a zsidó pályára nemzetközi mérkőzést." - "és tudta nagyon jól, hogy a sportkérdésekben nem teljesen tájékozott bíróság ezt perdöntőnek fogja tekinteni."

A Budapesti királyi Törvényszék, mint fellebbezési bíróság, ezen fellebbezés szóbeli tárgyalását nem rendelte el, s 1941. június 10-én, 28 Pf. 2623/1941/7. szám alatt hozott II. fokú ítélettel a fenti I. fokú ítéletet helyben hagyta s a jelen perbeli felperes mint ottani alperest a fellebbezési eljárási költségben is elmarasztalta.

Ezen II. fokú végítélet indoklásában foglalt megállapítás szerint a fellebbezési bíróság elfogadta az elsőbíróság által az elsőfokú végítéletben helyesen megállapított tényállást és a magáévé tette az erre a tényállásra alapított jogi következtetést is, az elsőfokú végítélet helyes indokainál fogva, s a fellebbezésben felhozottakra való tekintettel különösen azért, mert tekintet nélkül a miniszteri biztos magatartására, a peres felek között létrejött 1934. évi megállapodás hatályban van, annak érvénytelenítését vagy hatálytalanítását egyik szerződő fél sem kérte, s ennek folytán a II. fokú ítéletben tett megállapítás szerint a szerződő felek kölcsönös jogai és kötelezettségei tekintetében ez a megállapodás irányadó.

A királyi törvényszéknek a jelen perbeli módosított kereseti igény tekintetében az a jogi álláspontja, hogy a felperes a jelen perben nem hozhat fel sikerrel ezen módosított kereseti kérelem megalapítására olyan ténykörülményeket, amelyeket a bíróság a jelen perbeli II. rendű alperes által a fenti tényállás szerint a jelen perbeli felperes ellen indított, említett korábbi perben már elbírált akként, hogy azok a jelen perbeli II. rendű alperesnek a fenti korábbi perben a jelen perbeli felperes ellen a jelen perbeli F/1. jelű szerződés teljesítése iránt támasztott igényét nem zárták ki, mivel azok a jogerőre emelkedett fenti II. fokú ítéletben foglalt megállapítás szerint az F/1. jelű szerződésnek a joghatályát a jelen perbeli felperes és a jelen perbeli II. rendű alperes közti jogviszonyban nem érintették.

Ezért a királyi törvényszék a felperesnek a fenti korábbi perbeli fellebbezésben foglaltakkal egyező értelemben a jelen perben is a bizonyítás felvétele iránt előterjesztett kérelmét már ez okból sem vette figyelembe.

De mellőzte a királyi törvényszék ezen bizonyítás felvételét azért is, mert azt az alább kifejtettek szerint nem is tekintti ügydöntőnek.

Ugyanis:

A felperesnek a tényelődásából is nyilvánvaló, hogy versenypályájuk használhatóságának a mérve - és pedig főleg sporttelepük befogadóképessége és megközelíthetősége - tekintetében az F/1 jelű szerződés megkötésekor a szerződő felek által szem előtt tartott tárgyi körülmények az F/1 jelű szerződés megkötése óta, s 1941. május 1-je óta lényegesen nem változtak meg a felperes és a II. rendű alperes közti jogviszonyban.

S az MLSZ élén a kormánybiztosnak a felperes által sérelmezett működése is az elfogadott tényállás szerint már megszűnt, s ezzel valóságuk esetén is nyilván megszűntek az MLSZ önkormányzatának a felfüggesztése következtében a kormánybiztosi működés tartama alatt fennállott azok az állítólagos személyi körülmények is amelyek a felperesi tényelődás szerint a kormánybiztos teljhatalom működése folytán a szóban forgó pályahasználat kijelölése tekintetében az MLSZ részéről fennforogtak.

Különben is a felperesnek az említett fellebbezésben foglalt tényelődásából is nyilvánvaló, hogy a felperes és az I. rendű alperes 1934. augusztus 7-én annak ellenére is megkötötték az F/1 jelű szerződést a II. rendű alperessel, hogy ezen szerződés megkötése előtt már évek óta a II. rendű alperesnek a versenypályáján nemzetközi labdarúgó-mérkőzést nem tartottak, s hogy a II. rendű alperesnek a sporttelepe az MLSZ rendezésében lebonyolításra kerülő nemzetközi labdarúgó-mérkőzések lejáttszása céljára alig használható azért, mert az, Budapest Székesfővárostól aránylag messze fekszik és "nagyobb néző tömegek számára a közlekedés lebonyolítása ott úgyszólván lehetetlenség", s így nyilván már a szerződés megkötésekor is a szerződő felek előtt igen valószínűnek látszott, hogy ott az MLSZ a labdarúgósporthoz kedvelő nézőközönség nagy tömegét vonzó nemzetközi válogatott labdarúgó versenyeket nem is fog rendezni.

S ennek ellenére az F/1 jelű szerződés semmiféle feltételt, kikötést nem tartalmaz a tekintetben, hogy a II. rendű alperes csak abban az esetben részesedhetik az MLSZ, vagy bármelyik labdarúgó alszövetség által a három szerződő fél bármelyikének, a versenypályáján rendezett labdarúgó mérkőzés pályabérének a II. rendű alperes részére az F/1 jelű szerződésben biztosított 1/5-öd részében, ha a II. rendű alperesnek a versenypályája az F/1 jelű szerződésben megjelölt - vagyis az MLSZ és bármelyik labdarúgó alszövetség által a három szerződő fél valamelyikének a versenypályáján rendezett "mindennemű" labdarúgó mérkőzések lejátszása céljára akár egyáltalán, akár legalább is ezen pályabér-részesedési aránynak megfelelő számú esetben, vagy mértékben, majd tényleg fel is lesz használva.

Az F/1 jelű szerződés megkötésénél tehát e szerződő felek üzleti akarata szerint nyilván nem is volt lényeges jelentősége annak a kérdésnek, hogy ezen szerződésnek a hatálytartama alatt egyáltalán lesz-e, avagy mily mértékben lesz a II. rendű alperesnek a versenypályája akár az MLSZ, akár bármelyik labdarúgó alszövetség által a három szerződő fél valamelyikének a versenypályáján rendezésre kerülő "mindennemű" labdarúgó mérkőzések lejátszása céljára tényleg felhasználva: mert az F/1 jelű szerződés megkötésének a célja és indító oka a felperesi tényelőadás szerint is a pályabérből származó jövedelemszerzés tekintetében a három szerződő sportegyesület egymásközi versengésének a kiküszöbölése és a sportbéke biztosítása volt - arra való tekintet nélkül, hogy az MLSZ, vagy bármelyik labdarúgó alszövetség tényleg a három szerződő fél közül melyiknek a versenypályáján rendezi ezen F/1 jelű szerződésnek a hatálytartama alatt, az ő rendezésében lebonyolításra kerülő "mindennemű" labdarúgó mérkőzések a tényleg felmerülő egyes esetekben.

S az F/1 jelű szerződésnek, ezen szerződésnek az I. rendű alperessel szemben 1941. május 1-jétől kezdődő hatállyal bekövetkezett megszűnése után és ellenére is teljesíthető a felperes és a II. rendű alperes közti jogviszonyban, a királyi törvényszék felfogása szerint: mert az F/1 jelű szerződés 4. pontja az 1939. január 31-én történő felmondás esetére kimondja ugyan, hogy bármelyik szerződő fél részéről akkor történő felmondása esetén a szerződés 1939 július 31-én - mindhárom szerződő félre nézve - megszűnik, de arra az esetre nem tartalmaz az F/1 jelű szerződés semmiféle rendelkezést, ha a szerződés teljesítése valamelyik szerződő félre nézve akár az illető szerződő félnek a hibájából, akár annak hibáján kívül lehetetlenné válik, s így a szerződés arról sem rendelkezik, hogy abban az esetben is, ha az bármelyik szerződő félre nézve felmondás nélkül is hatálytalanná válik, akkor is a szerződés mindhárom szerződő félre nézve egyaránt hatályát veszti, - s a királyi törvényszék felfogása szerint a felperes és a II. rendű alperes közti jogviszonyban az F/1. jelű szerződés annak ellenére is teljesíthető, hogy az I. rendű alperessel szemben ez a szerződés 1941. május 1-jén megszűnt - t. i. megszűnt annak következtében, hogy az I. rendű alperes a versenypályáját akkor elvesztette amiatt, mivel a bérbeadó Budapest Székesfőváros az I. rendű alperesnek a pályabérleti szerződését nem hosszabbította meg: annak ugyanis, hogy az I. rendű alperessel szemben az F/1 jelű szerződés 1941. május 1-jén megszűnt, a királyi törvényszék felfogása szerint csak az a következménye, hogy az I. rendű alperes a szóban forgó pályabérből az F/1 jelű szerződésben neki a szerződés hatálytartamára biztosított 2/5-öd résznyi részesedését 1941. május 1-je óta már nem kaphatja meg, a felperes és a II. rendű alperes közti jogviszonyban ellenben az F/1 jelű szerződés 1941. május 1-je után is változatlanul hatályban marad, minthogy ugyanaz a gazdasági célzat és illetve ugyanazok az okok, amelyek a felperest és a II. rendű alperest a kifejtettek szerint az F/1 jelű szerződésnek egymással és az I. rendű alperessel való megkötésére 1934 augusztus 7-én indították, a felperes és a II. rendű alperes közti viszonyban, a királyi törvényszék felfogása szerint még 1941. május 1-je óta is lényegileg változatlanul fennállanak.

Helytállóan tehát az F/1 jelű szerződéssel kapcsolatos érdekműlásról a felperes és a II. rendű alperes közti jogviszonyban a királyi törvényszék felfogása szerint nem lehet szó.

III. [pont]

A kifejtettéknél fogva a királyi törvényszék megítélése szerint nincsen törvényes ok és alap arra, hogy a bíróság az F/1 jelű szerződésnek a joghatályát, a felperes módosított kereseti kérelmének megfelelően 1941. május 1-jétől kezdve a felperes és a II. rendű alperes közti jogviszonyban - "érdekműlás" címén - megszüntesse.

S így a királyi törvényszék a felperesnek a módosított kereseti igényét a II. rendű alperessel szemben jogilag alaptalannak tekinti. Ezért a királyi törvényszék a felperest a II. rendű alperessel szemben a módosított keresetével elutasította, s egyben a felperest mint pervesztes peres felet teljes perveszteségének a folyományaképpen a Pp. 425. és 424. -ai alapján s illetve az úrt. (1937.IV.t.c.) 106. -ának is megfelelő ítéleti rendelkezéssel - a felperes javára a perköltségben elmarasztalta.

A per tárgyának az értékét a királyi törvényszék, az idevonatkozó kereseti tényelőadás alapján, 5000 pengőben állapítja meg.

Kelt Budapesten, az 1941. évi november hó 24. napján.

dr. Fenes Péter s. k. királyi törvényszéki tanácselnök

Ezt a végítéletet a királyi törvényszék dr. Máday László ügyvéd felperesi képviselő jelenlétében az 1941. évi november hó 29. napján kihirdette.

Dr. Fenes Péter s. k. királyi törvényszéki tanácselnök, Sváby Ilona s. k. jegyzőkönyvvezető.

Az irat korabeli gépi technikával másolt, gyakran elmosódott, gépelt szöveg. A kiadmányt [olvashatatlan névj] segédhivatali tisztviselő ellenjegyezte.

A Budapesti királyi Ítélotábla ítélete az FTC-nek, az MTK és az Újpest elleni perében

1942. március 28.

A Budapesti királyi Ítélotábla ítélete az FTC-nek, az MTK és az Újpest elleni perében.

P. VI. 532/1942/12. szám.

A MAGYAR SZENT KORONA NEVÉBEN!

A BUDAPESTI KIRÁLYI ÍTÉLOTÁBLA

dr. Máday László budapesti ügyvéd által képviselt Ferencvárosi Torna Club budapesti (Üllői út 129.) egyesület felperesnek, ifj. dr. Kozma Jenő budapesti ügyvéd által képviselt Magyar Testgyakorlók Köre budapesti (Hungária körút 110) egyesület I. rendű és dr. Bíró Sándor újpesti ügyvéd által képviselt Újpesti Torna Egyesület újpesti (Megyeri út 56.) egyesület II. rendű alperes ellen szerződés hatálytalansága és járadékai (perérték 5000 pengő) iránt a Budapesti királyi Törvényszék előtt indított és ugyanott az 1941. évi november hó 11. napján 4. P. 36303/1941/9. szám alatt hozott ítélettel elintézt perében, felperesnek az 1941 évi december hó 27. napján 10. sorszám alatt beadott fellebbezése folytán, 1942. évi március hó 28. napján befejezett szóbeli tárgyalás alapján, az alul megjelölt napon meghozta a következő végítéletet:

A királyi ítélotábla a királyi törvényszék végítéletét megváltoztatja és a peres felek között 1934. évi augusztus 7-én létrejött és F/1 jel alatt nem kifogásolt másolatban becsatolt szerződés hatályát az 1941 évi május hó 1. napjával megszüntnek nyilvánítja.

Kötelezi a másodrendű alperest, hogy a felperesnek az eddigi felmerült elsőbírósági és fellebbezési eljárás összes költség fejében 650, azaz hatszázötven pengő 15 nap alatt a felperes ügyvédje kezéhez megfizessen.

Indokok:

I. [pont]

A királyi ítélotábla a tárgyalás és bizonyítás anyagának helyes mérlegelésével megállapított tényállást, ítélezése alapjául teljes egészében elfogadta.

Ebből a tényállásból kiemeli, hogy a felperes és az alperesek között 1934. augusztus 7-én létrejött, az F/1 jelű másolatban foglalt szövegu megállapodás szerint a felek abban egyeztek meg, hogy bármelyik szerződő egyesület pályáján akár a Magyar Labdarúgó Szövetség, akár bármelyik labdarúgó alszövetség által rendezendő, mindennemű labdarúgó mérkőzés pályabérét egymás között olyképp osztják fel, hogy a pályabérnek 2/5 részét a felperes, 2/5 részét a II. rendű és 1/5 részét a II. rendű alperes kapja. A szerződés 1939 január hó 31-én bármelyik fél részéről felmondható volt, a felmondási jogot azonban egyik fél sem gyakorolta, minek folytán a megállapodás hatálya további öt esztendőre, azaz 1944. év július hó 31. napjáig meghosszabbított.

A fentiek szerint egymással szerződött három fél közül az I. rendű alperes (akivel szemben egyébként a per elállás következtében még az elsőbíróság előtt megszünt) 1941. május 1-jétől kezdve elvesztette annak a lehetőségét, hogy sportpályáján bárminemű mérkőzés tartható legyen, mert a Budapest Székesfővárostól bérelt sportpályára vonatkozó bérelti szerződése 1941. évi május 1-jén lejárt s a bérbeadó a szerződést nem hosszabbította meg.

II. [pont]

A tényállásnak az elsőbíróság ítéletében foglalt és itt kiemelt részei szerint a hatálytalanítani kért szerződés három olyan szerződő fél között jött létre, amelyek mindegyik azonos célú s azonos működést kifejtő sport egyesület lévén, a labdarúgó szövetség által rendezendő mérkőzések pályabéreire nézve a versenyt egymás között kiküszöbölték azzal, hogy eltekintettek attól, hogy a pályabért mindig az az egyesület kapja, amelynek pályáján a mérkőzést lejátszzák és abban egyeztek meg, hogy a bármelyik egyesület által igényelhető pályabért egymás között a szerződésben megállapított kulcs szerint felosztják.

Nem lehet kétséges, hogy ennek a kulcsnak a megállapítása, sőt egyáltalában a kereseti szerződés megkötése, ama feltevés mellett jött létre, hogy a szerződő felek mindenképpen meg van a lehetősége arra, hogy pályáján labdarúgó mérkőzéseket játszhassanak le, s hogy ebből a szempontból a labdarúgó sport életében mindenik szerződő félnek megfelelő súlya van.

Nem lehet vitatni azt sem, hogy a felperesre, de a szerződő felek mindenképpen nézve lényegesnek kell minősíteni azt a körülményt, hogy ügyleti ellenfelei a szóbanlevő kérdésben (a mérkőzéseknek melyik pályán való megtartására nézve) versenyezhetnek-e vele, mert hiszen éppen ez a lehetőség tette szükségessé és reájuk nézve gazdaságilag is ésszerűvé a pályabérek bizonyos kulcsszerű felosztására vonatkozó fenti megegyezést.

Azzal, a mindenik fél hibáján kívül eső, időközi változással tehát, hogy a szerződő felek közül az egyiknek (I. rendű alperesnek) a fenti értelemben vett versenytársi minősége megszűnt, - a szerződés tekintetében oly lényeges feltevés hiúsult meg, amely nélkül a felek a kereseti szerződést nem kötötték volna meg.

Minthogy pedig a bírói gyakorlatban kialakult jogszabály az, hogy a szerződés hatályát veszti, és ennél fogva attól bármelyik fél visszaléphet, ha valamely lényeges feltevés amely nélkül a felek az ügyletet meg sem kötötték volna, - utóbb meghiúsult, vagy tévesnek bizonyult, - az adott esetben a felperes törvényes jogával élt akkor amidőn a kereseti szerződés hatálytalanítását kérte.

Ezek alapján téves az elsőbíróságnak az a jogi felfogása, hogy a szerződés tekintetében egyetlen lényeges feltevés sem hiúsult meg, miért is a keresetet elutasító ítéletét meg kellett változtatni, és a fent idézett szerződés hatályát megszüntnek kellett nyilvánítani.

A királyi ítélőtábla a kereseti szerződés hatálytalanításának kezdő időpontját 1941. évi május hó 1. napjában állapította meg, mert ez az az időpont, amikor az egyik szerződő fél (az I. rendű alperes) versenytársi minőségét annak következtében, hogy pályabérlete megszűnt, - elvesztette.

III. [pont]

II. rendű alperesnek az eljárás költségeiben való marasztalása, a Pp. 425. és 508. -ain alapul.

A feleknek a fellebbezési eljárásban tett előadásai tekintetében a királyi ítélőtábla a Te. 22. -a értelmében az iratok tartalmára utal.

Budapest, 1942. évi március 28-án.

dr. Tribusz Gábor s. k. királyi ítélőtáblai tanácselnök.

dr. Köházi Endre s. k. királyi ítélőtáblai bíró, előadó.

dr. Czerman András s. k. III. fiz. csop. jell. felr. kir.

Ezt a határozatot a bíróság dr. Máday László felperesi és dr. Biró Sándor II. rendű alperesi ügyvéd jelenlétében 1942. évi március hó 28. napján kihirdette. dr. Tribusz Gábor tanácselnök dr. Gorzó András tanácsjegyző jegyzőkönyvvezető.

Az irat korabeli gépi technikával másolt, gépelt szöveg, végén pecséttel. A kiadmányt [Lombordy?] segédhivatali tisztviselő ellenjegyezte.

BFL VII-1-d-532/1942 (Budapest Főváros Levéltára - Budapesti királyi ítélőtábla - Peres iratok 532/1942)

Címkék:

[Magyar Labdarúgó Szövetség](#) ^[3]

[MLSZ](#) ^[4]

[FTC](#) ^[5]

[MTK](#) ^[6]

[Újpest](#) ^[7]

[sport](#) ^[8]

Kiadás: 1. évfolyam (2001) 3. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/a_sportbeke_vege.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/a_sportbeke_vege.html

[2] https://www.archivnet.hu/.../galeria_pop.php%3Fga_id%3D89

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-labdarugo-szovetseg>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mlsz>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ftc>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mtk>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ujpest>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/sport>